

En värld av plast är en dokumentärserie som undersöker plastens påverkan på vår planet. Genom nio avsnitt belyser den hur plast förorenar haven, påverkar djurliv och människor, och varför vi återvinner så lite av den. Serien går igenom plastens historia, dagens användning och de utmaningar som återvinning står inför. Den tar även upp mikroplaster, politiska insatser och möjliga framtida lösningar. Med hjälp av forskare och miljöaktivister som Henrik Beha Pedersen och Chris Jordan väcks frågor om vem som bär ansvaret för plastföroreningarna – konsumenter, företag eller politiker. Serien är en väckarklocka för att agera och skapa en mer hållbar framtid, och är perfekt för att utbilda unga om miljöproblem och lösningar på global nivå.

Syfte med serien

- Öka medvetenheten om plastens påverkan på vår planet.
- Förstå sambandet mellan konsumtion, produktion och miljöförstöring.
- Inspirera elever att agera för en mer hållbar värld.

FILMFAKTA

Ämnen: Naturkunskap, Kemi, Biologi, Samhällskunskap
 Ålder: Grundskola 7-9, Gymnasiet
 Speltid: 6-9 min
 Produktionsår: 2024
 Språk: Svenska, svensk text
 Ursprungsland: Sverige
 Artikelnummer: 201324 - 201321

HANDLEDNING

Utförlig lärarhandledning med lektionsplaneringar för varje kapitel i "En värld av plast"

Introduktion till serien: "En värld av plast"

Serien "En värld av plast" är en engagerande och tankeväckande resurs för att utforska plastens roll i vår värld, dess fördelar och allvarliga konsekvenser för miljö och hälsa. Serien passar utmärkt för ämnen som biologi, samhällskunskap, kemi och geografi, och erbjuder eleverna en möjlighet att kritiskt granska plastens användning och konsekvenser ur olika perspektiv.

Varje avsnitt i serien lyfter en viktig aspekt av plastproblematiken och kan användas som en fristående lektion eller som en del av en temavecka om miljö och hållbar utveckling. Lärarhandledningen nedan ger förslag på hur varje kapitel kan användas i undervisningen med aktiviteter som engagerar elever och väcker diskussion.

Kapitel 1: Vart tar plasten vägen?

Syfte: Eleverna får insikt i vad som händer med plastavfall efter att det slängs, samt dess påverkan på miljön.

Förslag på aktivitet:

1. **Introduktion:** Diskutera vad eleverna tror händer med plasten de slänger. Visa avsnittet (ca 10–15 min).
2. **Reflektionsfrågor:**
 - Hur mycket plast hamnar i naturen varje år?
 - Varför är nedskräpning med plast farlig?
3. **Elevuppgift:** Låt eleverna kartlägga avfallsprocessen i sin egen kommun och reflektera över hur effektivt plastavfall hanteras.

Kapitel 2: Plast överallt

Syfte: Att förstå hur plast genomsyrar vår vardag och de miljömässiga och sociala konsekvenserna.

Förslag på aktivitet:

1. **Introduktion:** Ge exempel på vanliga plastprodukter i vardagen. Be eleverna räkna hur många plastföremål de har i sina skolväskor.
2. **Efter filmen:** Diskutera plastens roll i samhället: Hur har plast förändrat våra liv? Vad är fördelarna och nackdelarna?
3. **Elevuppgift:** Låt eleverna skapa en tidslinje över plastens historia och dess användning.

HANDLEDNING

Kapitel 3: Mikroplaster

Syfte: Att förstå vad mikroplaster är, hur de sprids och vilka konsekvenser de har för miljö och hälsa.

Förslag på aktivitet:

1. **Introduktion:** Fråga: "Vad tror ni mikroplaster är och var kan de finnas?"
2. **Experiment:** Om möjligt, genomför en laboration där eleverna undersöker vattenprover för att identifiera mikroplaster.
3. **Gruppdiskussion:** Vilka åtgärder kan vi vidta för att minska spridningen av mikroplaster?

Kapitel 4: Återanvändning av plast

Syfte: Att lära sig om olika sätt att återanvända och återvinna plast, samt förstå betydelsen av cirkulär ekonomi.

Förslag på aktivitet:

1. **Film och diskussion:** Visa avsnittet och diskutera vilka metoder för återvinning som används.
2. **Projekt:** Låt eleverna undersöka hur återvinning fungerar i deras stad och skapa en affisch som uppmuntrar till återvinning.
3. **Skapande:** Eleverna kan göra en praktisk uppgift där de skapar nya föremål av plastavfall.

Kapitel 5: Vem har ansvaret?

Syfte: Att analysera olika aktörers ansvar – från producenter till konsumenter – i plastkrisen.

Förslag på aktivitet:

1. **Rollspel:** Dela in klassen i grupper (producenter, politiker, konsumenter, aktivister) och låt dem debattera vems ansvar plastproblemet är.
2. **Diskussion:** Efter filmen diskuterar klassen hur ansvar kan fördelas och vilka åtgärder som krävs.
3. **Reflektion:** Eleverna skriver en kort text: "Hur kan jag bidra till att minska plastföroreningar?"

Kapitel 6: Lösningar

Syfte: Att ge eleverna en förståelse för innovativa lösningar och framtida möjligheter att lösa plastkrisen.

Förslag på aktivitet:

1. **Brainstorming:** Låt eleverna fundera på egna lösningar på plastproblemet innan filmen.

HANDLEDNING

2. **Efter filmen:** Diskutera vilka lösningar som presenterades i filmen och deras genomförbarhet.
3. **Grupparbete:** Eleverna arbetar i grupper för att utveckla en lösning och presenterar sina idéer för klassen.

Kapitel 7: Plast i näringskedjan

Syfte: Att förstå hur plast påverkar näringskedjan och därmed människors hälsa.

Förslag på aktivitet:

1. **Film och diskussion:** Diskutera hur plast sprids i naturen och hur det når våra tallrikar.
2. **Karta:** Eleverna skapar en karta som visar hur plast förflyttar sig genom näringskedjan.
3. **Elevuppgift:** Eleverna gör en presentation om plastens påverkan på djur och människor.

Kapitel 8: Plast och hälsa

Syfte: Att belysa hur plast och dess kemikalier påverkar människors hälsa.

Förslag på aktivitet:

1. **Introduktion:** Diskutera: "Kan plast vara farligt för vår hälsa?"
2. **Filmvisning och analys:** Eleverna identifierar hälsorisker kopplade till plast som nämns i filmen.
3. **Skrivuppgift:** Eleverna skriver en kort uppsats: "Hur kan vi skydda oss från plastens negativa effekter?"

Avslutning: Helhetsperspektiv

Som avslutning kan klassen skapa en gemensam presentation eller utställning baserad på vad de har lärt sig under serien. De kan också skriva en debattartikel om plastproblemet och hur vi kan lösa det.

Genom dessa aktiviteter och diskussioner får eleverna en djupare förståelse för plastens roll i vår värld och inspireras att bidra till hållbara lösningar.

Läroplansmål LGR22 och GY25

Serien "En värld av plast" är en utmärkt resurs för att koppla ihop naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga perspektiv. Den engagerar elever i miljöfrågor genom att tydligt visa samband mellan våra dagliga handlingar och deras konsekvenser för världen. Serien ger eleverna en djupare förståelse för hållbar utveckling och inspirerar dem att agera för en mer hållbar framtid.

Biologi (Åk 7–9):

- **Människan i ekosystemen:** Serien belyser hur plast påverkar ekosystem, från plastsoppor i haven till mikroplaster som tas upp av djur och växter. Eleverna får kunskap om biologiska samband och hur ekosystemens balans rubbas av föroreningar.
Koppling till centralt innehåll: Ekosystemtjänster, biologisk mångfald och människans påverkan på naturen.
- **Hållbar utveckling:** Serien behandlar lösningar som återvinning, användning av alternativa material och politiska åtgärder, vilket kopplar till skolans mål om att utbilda för hållbar utveckling.
Koppling till centralt innehåll: Hållbarhetsfrågor och människans påverkan på miljön.

Geografi (Åk 7–9):

- **Naturresurser och miljöproblem:** Elever får en förståelse för plastens roll som en naturresurs och vilka miljöproblem dess produktion och konsumtion skapar. Serien diskuterar också global spridning av plastföroreningar och deras effekter.
Koppling till centralt innehåll: Fördelning av naturresurser, globala och lokala miljöproblem.
- **Sambandet mellan människa och natur:** Serien visar hur mänsklig konsumtion och produktion påverkar miljön och ekosystemen. Eleverna kan analysera dessa samband och reflektera över sitt eget ansvar.
Koppling till centralt innehåll: Samspel mellan människa, samhälle och natur.

Samhällskunskap (Åk 7–9):

- **Konsumtion och globalisering:** Serien belyser konsumtionens roll i plastföroreningar och ställer frågor om individens och samhällets ansvar. Elever får också förståelse för hur plastkrisen hanteras internationellt.
Koppling till centralt innehåll: Globalisering, internationellt samarbete och hållbar utveckling.
- **Individens ansvar:** Avsnitt som "Konsumentens roll" ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt eget ansvar för plastkonsumtion och lösningar.
Koppling till centralt innehåll: Konsumtionsmönster och deras konsekvenser.

Gymnasieskolan: GY25

På gymnasienivå kopplar serien till ämnen som biologi, kemi, samhällskunskap och geografi. Eleverna får möjlighet att analysera miljöproblem ur naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och globala perspektiv.

Biologi 1 och 2:

- **Ekologi och miljö:** Serien behandlar hur plastföroreningar påverkar näringskedjor, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Eleverna får analysera hur dessa faktorer påverkas av människans aktiviteter.
Koppling till centralt innehåll: Ekologiska samband, människans påverkan på ekosystem och hållbar utveckling.
- **Miljöfrågor:** Serien väcker frågor om hur plastens påverkan kan hanteras på lokal och global nivå. Elever kan använda naturvetenskapliga metoder för att undersöka plastföroreningar och mikroplaster.
Koppling till centralt innehåll: Föroreningar, miljöproblem och naturvetenskapliga undersökningar.

HANDLEDNING

Kemi 1 och 2:

- **Materialkemi:** Serien utforskar plastens kemiska egenskaper och dess påverkan på miljön. Elever får förståelse för hur olika plaster bryts ned och varför återvinning är svårt.
Koppling till centralt innehåll: Materia och materialens kretslopp, kemisk bindning och egenskaper hos olika ämnen.
- **Hållbar kemi:** Diskussioner om alternativa material och lösningar ger möjlighet att analysera framtidens hållbara materialval.
Koppling till centralt innehåll: Grön kemi och hållbara lösningar.

Samhällskunskap 1b:

- **Globala frågor och miljöpolitik:** Serien behandlar plastens globala spridning och hantering, samt hur internationella avtal och politik kan bidra till lösningar. Elever kan analysera hur miljöproblem påverkar olika samhällen och grupper.
Koppling till centralt innehåll: Internationella relationer, hållbar utveckling och politiska beslut.
- **Konsumentmakt och hållbar utveckling:** Serien belyser individens roll i att minska plastföroreningar genom ändrade konsumtionsvanor.
Koppling till centralt innehåll: Konsumtionens påverkan på miljön och möjligheter till förändring.

Geografi 1 och 2:

- **Resursanvändning och miljökonsekvenser:** Serien ger en bild av hur människans användning av plast påverkar naturresurser och ekosystem globalt och lokalt.
Koppling till centralt innehåll: Naturresurser, globala miljöproblem och konsekvenser för samhälle och miljö.
- **Klimatförändringar och plastproduktion:** Serien kopplar plastproduktionens energianvändning till klimatfrågan och ger elever en helhetsbild av miljöproblem.
Koppling till centralt innehåll: Klimatförändringar och hållbara lösningar.

Svenska: Analys och kommunikation

- **Språklig analys:** Elever kan analysera språket i filmen och dess sätt att väcka känslor och engagemang.
- **Retorisk övning:** Serien kan användas som grund för att skapa argumenterande texter eller tal om plastproblematik och hållbara lösningar.